

ІНТЕГРОВАНІЙ УРОК ПРИРОДОЗНАВСТВА, ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ.

Тема: Ознаки зими в неживій природі. В. Скомаровський «Казкові шати»

Мета уроку природознавства:(навчальна складова)сформувати в учнів уявлення про характерні ознаки зими в неживій природі ;розширювати та збагачувати знання учнів про сезонні зміни у неживій природі, взимку, ознайомити учнів із поняттям «сніжинка»;

Мета уроку літературного читання: (навчальна складова)Ознайомитися з твором Скомаровського В.. Удосконалювати навички виразного читання; навчати аналізувати прочитані вірші; розвивати смислову, образну пам'ять, уміння узагальнювати;

Розвивальна складова: розвивати бачення прекрасного в усьому, що нас оточує; логічне мислення, пізнавальний інтерес, пам'ять та мовлення учнів; прищеплювати любов до природи, виховувати бережливе ставлення до навколишнього світу.

Виховна складова: виховувати любов до природи, читання, бажання бути природі другом, досліджувати її явища.

Обладнання: підручник, Гільберг Т.Г. аудіозапис. картки для парної роботи, слайди, сніжинки.

Технічне обладнання та програмне забезпечення: ноутбук, презентація, аудіозапис.

Тип уроку: інтегрований урок засвоєння нових знань

Хід уроку

I. Організація класу.

Ось дзвінок вам дав сигнал,

Працювати час настав,

А щоб добре працювати,

Треба гарний настрій мати

- З яким настроєм ви прийшли на цей урок. Визначте його на своїх смайликах.. Покажіть.

- Діти, сьогодні до нас завітали гості. А коли в домі гості – це свято. Тож проведемо урок так, щоб нашим гостям було цікаво і радісно.

А щоб урок пройшов немарно і продуктивно, пропоную взяти на урок з собою 1 кг активності, 1 л доброзичливості, 1 скл. поваги, 1 м бажань.

Наш девіз: *Тепло своїх долонь я друзям віддаю,
Урок новий цікавий я з радістю почну.*

А зараз до вашої уваги хвилинка синоптика. (слайд 2)

Хвилинка синоптика.

Доброго дня!

В ефірі телепередача «Погода в нашому селі» на 15 грудня

Яка буде погода - відповідь людям природа.

А зараз прогноз погоди від SINOPTIK.UA :

У селі Велика Кісниця З ранку до самого вечора небо буде вкрите хмарами, опадів не передбачається. Температура повітря від +4 до +9 градусів.

Цього дня заглядали у пташині гнізда: якщо в них багато пуху, сухої трави і соломи — пернаті відчувають холодну зиму.

Ось і все. Хорошої вам погоди та цікавих вражень. З вами була Анастасія Ярова.

➤ Гра «Мікрофон»

- Про яку пору року ми говорили на минулому уроці?

- Назвіть осінні місяці.

- Чому говорять: «В осінній час сім погод у нас»? (може бути тепло , як у літку, погода різко змінюється холоднішає і йдуть затяжні дощі, тиждень тому в нас була сильна заметіль, насипало багато снігу якого на сьогоднішній день вже немає)

III. Повідомлення теми і мети уроку

- Діти, чи любите ви подорожувати? І сніжинка теж любить мандрувати.

- Сьогодні у нас незвичайний урок. Ми будемо з вами мандрувати разом із ніжинкою.

Відгадайте загадку і дізнаєтесь до кого разом із сніжинкою ми вирушимо в гості.

(слайд 3)

А яка **ВОНА** буває ,

Скаже той, хто добре знає.

Чи ж вона буває ніжна?

Ні! Холодна й білосніжна.

Так. Холодна, вітер віє,

І від снігу все біліє,

В небі темна хмара висне

Іноді мороз аж тисне.

Чудеса на склі малює,

На річках мости будує

Не прості, а льодяні,

Дуже гарні, мов скляні.

Під ногами сніг рипить.

Звір від холоду тремтить.

Є хурделиця, природно.

Є метелиця холодна.

Хуга є, і є завія,

Сонце світить, та не гріє.

І його частіш немає –

Хмара сонце закриває.

Саме зимі присвячено наш урок. Ми з вами помандруємо до володарки зими. І ми навчимося визначати ознаки цієї пори року. А також будемо вчитися виразно читати твори при зиму.

Перша сніжинка

1. Інтерактивна вправа «Асоціативний куш» . (слайд 4)

- Діти, коли ми говоримо про зиму, які асоціації у вас виникають, що перше вам спадає на думку?

Друга сніжинка

2. Мовленнєва розминка. Розвиток творчих здібностей (загубилась рима).

Прочитай чистомовку із різною інтонацією (спокійно, сердито, злякано, замріяно, хвальковито)

Ма-ма-ма – надворі вже(зима)

Іг- іг- іг – скрізь летить пухнастий.....(сніг)

Ні- ні- ні – візерунки на(вікні)

Оз- оз- оз – тріщить лютий(мороз)

На- на- на – стоїть ялинка(запашна)

Ік- ік- ік – незабаром свято ... (Новий рік)

Третя сніжинка

3.Гра « Добери слова ознаки»(Яка?)

До слова зима доберить найбільше слів ознак, які відповідають на питання яка.(Зима – холодна, люта, сніжна, морозна, весела, біла, довга, злюча).

- Після якої пори року настає зима?
- Що спричиняє зміну пір року?

IV. Сприйняття та усвідомлення нового матеріалу.

- Але щоб потрапити до зими в гості, нам необхідно визначити ознаки зими в неживій природі.

1. Наступна сніжинка «Спостереження».

Нам потрібно усно закінчити речення. Описати ознаки зими в неживій природі за малюнками і власними спостереженнями .

Сонце взимку знаходиться _____ над землею і не нагріває її так як в інші пори року. (слайд)

Рано темніє, бо дні _____, а ночі _____. (слайд)

Небо часто вкрите _____. (слайд)

Замерзають _____. (слайд)

Опади випадають у вигляді _____.(слайд)

Зиму оспівують в піснях, про її красу складають вірші, художники малюють картини. Сьогодні ми з вами познайомимося із творчістю Вадима Скомаровського.

Сніжинка

1. Біографія Вадима Скомаровського (слайд)

2. Робота над віршем «Казкові шати» В. Скомаровського.

а) Словникова робота

Ми послухаємо зараз вірш «Казкові шати»

У цьому творі є слова, які можуть бути вам не знайомі.

Тому ми з'ясуємо їх значення.

Я хочу, щоб ви поглянули на ці картинки.

Шати—багате, розкішне святкове вбрання.

Плетиво— що-небудь сплетене, переплетене.

В'яз— дерево.

Сповиток— те, у що загортають немовля,— пелюшки.

Віхола— сильний вітер зіснігом; метелиця, хуртовина.

Нашвидку— квапливо, поспіхом, похапки.

— Отже, слухаємо вірш та уявляємо казкову картину.

б) Читання вчителем

— Уявили себе в казці?

- Які казкові шати змінили ліс?

- Чому взимку важко впізнати дерева?

- Назвіть дерева, які заповоришила зима.

- А кущі у вірші згадуються?

- У якому темпі і з якою інтонацією потрібно читати вірш? (тихо, спокійно, протяжно)

Гімнастика для очей

Шторки

Швидко і легко моргайте 2 хвилини. Сприяє покращенню кровообігу.

Великі очі

Сидимо прямо. Міцно заплющує очі на 5 секунд, потім широко відкриваємо їх

. Масаж

Двома пальцями кожної руки легко натисніть на верхні повіки, через 1-2 секунди зніміть пальці з повік.

Малюємо картинку

в) Самостійне читання учнями.

г) Робота над змістом з елементами вибіркового читання

- Якими автор побачив ялинки?
- З ким він їх порівнює?
- Знайдіть у тексті з чим автор порівнює берізки?
- На що схожий кленовий листочок ?
- Знайдіть близькі за значенням слова до слова «замела».

д) Робота з ілюстрацією .(слайд)

Кожна пора року має свій запах. А чим пахне зима?

- Яких кольорів найбільше використав автор?
- Які дерева ви упізнали на малюнку?
- Кого ви не бачите на малюнку?

Фізкультхвилинка

е) Гра «Будь уважним» (слайд) Знайдіть рими до слова

- гілок — ...
- ялинки -...
- листок -...
- шати — ...

➤ Милування природою (слайд)

Що може зрівнятися з красою і пишністю білосніжної зими? Все стає білим, чистим, світлим. Що робить її такою неповторною?

Сніжинка

Про це ми дізнаємося коли відгадаємо загадки. Будьте уважні загадки і відгадки підкажуть нам ознаки зими.

1) *Скатертина біла увесь світ накрила .* (слайд)

Сніг є не тільки окрасою зими, вкриваючи землю, він захищає рослини від морозу. Раніше, діти, вважали, що сніг – це замерзлі краплини води, що падає він із тих самих хмар, що і дощ. Нині вчені розгадали таємницю народження сніжинок. Водяна пара піднімається дуже високо над землею, де панує сильний холод, і тут з неї утворюються крихітні сніжинки-кристалики. Вони поступово ростуть і перетворюються на дивовижні шестикутні зірочки-сніжинки.

Висновок: Випадання снігу ознака зими.

2) *І у місті, і у полі нагулялася доволі.*

Не давала снігу спати – примусила танцювати.

(Метелиця, завія, заметіль, ..) (слайд)

Метелиця (заметіль, сніговійниця, сніговиця, хуртовина, хурделиця, завірюха, віхола) — це природне явище, коли випадає сніг при сильному вітрі, або дме сильний вітер, який піднімає із землі сніг, крутить його і переносить на великі відстані. Тоді майже нічого не видно в повітрі.

Висновок: Метелиця – ознака зими.

3) Взимку у саду на вітах заіскрились білі квіти. (слайд)

У зими є ще одна дорогоцінна прикраса – іній. Іній — це кристалики льоду, що утворюються на гілках дерев і кущів, траві, проводах.

➤ Робота з ілюстрацією.

- Розгляньте ілюстрацію. Що нагадує іній? (нагадує прозорі , срібні гілочки)

Іній утворюється тоді, коли температура повітря вища, ніж температура об'єктів природи.

Висновок: утворення інею – ознака зими.

4) Він малює на вікні

Гарні квіти крижані.

На дитячих щічках – маки.

З ним узимку дружить всякий. (слайд)

Мороз - холод, коли температура повітря спадає нижче 0 °С. Морози заковують річки, ставки у лід, будують крижані мости, розмальовують вікна неповторними візерунками.

Прозорий як скло, та не вставиш у вікно.

Висновок: Мороз і утворення льоду на водоймах - ознака зими

5) Ще однією ознакою зими є те, що день узимку різний! Ранок – тихий, нечутний, морозний, із сніжним скрипом. А вечір довгий-довгий.

Висновок: короткі дні та довгі ночі – це все ознаки зими.

Сніжинка

Висновок: снігопад, метелиця, мороз, іній, утворення льоду на водоймах, короткі дні та довгі ночі – це все ознаки зими.

Діти, зима завітала до нас не сама, а зі своїми синами-місяцями.

- Як же звуть зимових місяців? Назвіть їх за порядком

Довідкове бюро

- А чому саме такі назви отримали ці місяці нам розкажуть учні.

- Діти, послухаємо як у народі називають кожен зимовий місяць.

Артур

Перший зимовий місяць грудень Назва пов'язана з тим, що мокра від осінніх дощів земля, замерзає і стає грудкуватою. Грудень ще називали «мостовик», «стужайло», «вітровик», «зимник», «хмурень», андрієць.

22 грудня – день зимового сонцестояння: найдовша ніч і найкоротший день. Після цього день збільшується, а ніч зменшується.

Лєна

– Січень теж мав чимало народних назв: «сніжень», «сніговик», «льодовик», «тріскун». – Січень — року початок, зими середина, найсуворіший місяць. Адже на цей місяць припадає найбільше морозних днів .Вся земля вкривається сніговою ковдрою.

Кіріл

Лютий – крутень, зимобор, «криводоріг». Назва від лютих морозів, які в цей час найбільше господарюють. А ще лютий величають «бокогрієм», бо в цьому місяці сонечко хоч і стоїть на небі набагато вище, ніж у січні, гріє усе одно лиш один бік, другий при цьому мерзне. Зима в лютому пом'якшується, бувають відлиги, але ще можуть бути й сильні снігопади і завірюхи.

Виразне читання вірша. Гра «Кращий актор»

- ***То які ознаки зими згадуються у вірші В. Скомаровського?***

V. Закріплення вивченого матеріалу

Сніжинка

➤ Робота в парах

- Устав у речення пропущені слова.

1. До зимових місяців належать : грудень, січень, лютий.
2. Узимку дні короткі , а ночі довгі.
3. Сонце піднімається на небосхилі нижче , ніж восени, тому дуже мало нагріває земну поверхню.
4. Стає дуже холодно.
5. На зміну осені приходить зима.

V. Підсумок уроку .

- Про яку пору року ми говорили?

- Які ознаки зими ви запам'ятали?

Який вірш читали?

Хто його автор?

- Який у вас настрій?

VI. Домашнє завдання. (слайд)

- С. 77 – 78 виразно читати.
- Намалювати зимовий малюнок.

Вести спостереження за змінами в природі

Вчитель: Наш урок ми закінчимо «снігопадом».

Вправа «Снігопад»

1. Сніжок падає на тих , хто був уважний на уроці...
2. Сніжок падає на тих, хто був активним на уроці..
3. Сніжок падає на тих, хто запам'ятав щось нове...

Погляньте навколо, хіба ми не в королівстві володарки зими, Вона засипала весь наш клас сніжинками. Це завдяки тому, що ви впевнено крокували «зимовими стежками» швидко і правильно виконували завдання сніжинок. Були уважні, розумні, оперативні, кмітливі. Хочу вам сказати в кінці ви сьогодні молодці!